

ÖZEL BÜLTEN

TÜRE TOPLUMUNUN TEMEL SORUNLARI

3 ncu 5 Yıllık Planın temel hedef ve stratejisinde saptanan "Temel Sorunları" yorum yapmadan özet olarak veriyoruz.

NÜFUS SORUNU :

1970 Nüfus sayımına göre 35 milyonu geçen nüfusumuz, hızla artmaktadır. Bizde nüfus, %2,7 gibi hızlı bir artış gösterirken Ortak Pazar Ülkelerinde artış % 1'in altında kalmaktadır.

Bu gidişle 1995 yılında nüfusumuz 65 milyonu bulacaktır. 1995 Yılında iş gücü arzının 27 milyona yükseleceği tahmin edilmektedir. Bu durumda 20 yıl içinde daha 13-14 milyon kişiye ek iş imkânı yaratmak gerekecektir.

1970 Bulgularına göre, yurdumuzda nüfustaki bağımlılık oranı yüzde 85'tir. Yani her 100 kişi kendisiyle birlikte 185 kişiyi beslemek durumundadır. Bu oran İtalya'da % 53, Almanya 'da % 55, Fransa'da % 60 dır. Nüfusun % 24'ü tek odalı evlerde yaşamaktadır.

EĞİTİM :

Örgün (okul) ve Yaygın (yetişkin) eğitim sistemi, sanayileşmenin gerektirdiği teknolojik üretimi sağlayacak nitelik ve nicelikte değildir.

Okuma-yazma bilenlerin oranı helâ % 54,5 civarındadır.

SAĞLIK :

Sağlık sistemi ve hizmetleri, toplumun sağlık ihtiyacını karşılayacak nicelik, nitelik ve yaygınlıktan yoksundur.

DAĞINIK YERLEŞME :

Nüfusun % 65 'i kırsal bölgelerde dağınık biçimde yaşamaktadır. Bu dağınık yerleşme, alt yapı hizmetlerinin karşılanmasını (Yol, Su, Elektrik v. b.) dolayısıyla köylere modern tarımın yapılmasını engellemektedir.

SOSYAL GÜVENLİK VE GİZLİ İŞSİZLİK :

İkinci Plân döneminde, istihdamda, sanayi kesiminde % 5,5, hizmetler bölümünde % 6,4, kamu personeline % 10 arasında bir artış olmuş fakat işsizlik geçici olarak bile önlenememiştir.

Bugün iş gücü birbirinden çok farklı koşullar altında çalışmaktadır.

1/ Sigorta ve sendika sisteminin dışında kalan işsiz ve gizli işsizler (Çoğunluğu teşkil etmektedir.)

2/ Sigorta ve Sendika sistemi içine girenler, (çalışan nüfus içinde azınlıktadır.)

3/ Yabancı ülkelerde çalışanlar.

Bu durum son 10 yılda çalışma hayatına yeni boyutlar katan farklılaşmalar yaratmaktadır.

GELİR DAĞILIMI :

Halen düşük bir düzeyde olan millî gelir, ortak pazar ülkelerinin ortalamasının altında biri kadardır.

Ayrıca gelir gurupları ve bölgeler arasındaki gelir dağılımı degesizdir.

TASARRUF VE KREDİ SİSTEMİ :

Kamu tasarruflarında artış yetersizdir. Zaman zaman bütçe açığı kapatmak için açık finansmana gidilmesi enflasyonist baskılara yol açmaktadır.

Kredi Kurumları, sanayileşmenin gerektirdiği yapı ve uygulamalardan yoksundur.

Bu faktörler ekonominin plânda öngörülen önceliklere yöneltilmesini sınırlandırmaktadır.

ÜRETİMİN YAPISI ve TEKNOLOJİ :

Sanayi birimlerinin ölçekleri çok küçüktür. Bu yüzden maliyet yüksek, kalite düşük olmaktadır. İleri teknolojiye geçilemediği için üretimde yeterince artış sağlanamamaktadır.

Kurulmuş sanayi, tüketim malı üreten işletmelerden meydana gelmiştir. Ara malı ve yatırım malı üreten sanayi ağırlık kazanmamıştır.

DIŞ TİCARET :

Dış ticaret açığı aleyhimize olarak yıldan yıla artmaktadır.

1971 Yılında ağır sanayi ürünlerinin (ara malı, yatırım malı) ithalâtı, toplam ithalâtın % 90'ı bulmaktadır.

Buna karşılık ihracatımızın % 57'sini geleneksel ihraç ürünleri, (Tütün, Pamuk, Fındık, Kuru üzüm) % 20 'sini de sanayi ürünleri oluşturmaktadır. Fakat Sanayi ürünü kapsamına giren maddelerin bazılarını gerçek sanayi ürünü saymak güçtür.

Makina ve ulaşım araçları gibi yatırım ve ara malı ihracatı, toplam ihracatımızda ancak bände 5 gibi küçük bir yer tutmaktadır.

Dış ticaret açığımız son yıllarda, işçi dövizleri ve dış yardımlarla karşılanabilmektedir.

KAMU YÖNETİMİ :

Cari harcamalar bütçenin yarısından çoğunu kapsamaktadır. Genel hizmet kadrolarında ihtiyacın üstünde artışlar olmaktadır. Bu da üretici iş gücünü tüketici nitelik kazanmasına, giderek israfa yol açılmasına neden olmaktadır.

Mahallî idareler, mahallî ihtiyaçları karşılayacak kaynaklardan yoksundur. Bir takım ihtiyaçlarını duygusal yarışma ve gönüllü katkılarla çözümlenmeye çalışmaktadırlar.

ORTAK PAZAR (AET) İLE İLİŞKİLERİ :

Ortak Pazar'a katılma ve açılmada anlaşmalarla bağlanan tercih sonucunda, Türkiye'nin gümrük birliğine ilişkin olarak üstlendiği yükümler ve zaman sınırlamaları, göz önünde tutulması gerekenli EK BİR SORUN olmaktadır.

ANKARA ANDLAŞMASI Türkiye'nin :

- 1/ 12-22 yıl gibi uzun sürede GÜMRÜK BİRLİĞİNE (gümrüklerin kaldırılması) gitmesini,
- 2/ Üretim faktörlerinin (sermaye, mal v.b.) serbest dolaşımının sağlanmasına, uyrukluk nedeni ile uygulanan farklı işlemleri kademeli olarak kaldırılmasını,
- 3/ Ekonomik politikasını, ortak Pazar ülkelerinin ekonomik politikasına yaklaştırmasını öngörmektedir.

(Ortak Pazar (AET) ile 22 yıl gibi kısa bir sürede, ekonomik bütünleşmeye gitmeden önce Türkiye aşağıdaki sorunları çözüme bağlamak zorundadır. Bu da plâncıların dediği gibi şimdiden görülmesi mümkün olmayan akla gelmedik faktörlerin ortaya çıkmasına bağlı kalmaktadır.)

S O R U N L A R

- 1/ PLÂNLAMADA KARŞILAŞILAN DAR BOĞAZLARIN AŞILMASI,
- 2/ EKONOMİDEKİ YAPISAL DEĞİŞİKLİĞİN HIZLANDIRILMASI,
- 3/ İHRACAT YAPISININ DEĞİŞTİRİLMESİ,

(Bugün toplam ihracat gelirinin % 57'sini geleneksel tarım ürünleri (Tütün,Pamuk,Kuru üzüm,Fındık) oluşturmaktadır.Ağır Sanayii ürünleri, (yatırım malı, ara malı) toplam ihracatımızın ancak binde 5'ini teşkil etmektedir.)

- 4/ İTHALÂT GEREKLERİNİN KARŞILANMASI,

(Bugün ithalâtımızın % 90'ını ağır sanayi ürünleri oluşturmaktadır.)

- 5/ YÜKSELECEK YAŞAMA DÜZEYİ SONUCU,

Çıkacak yeni taleplerin karşılanması için önceden tedbirler alınması,

- 6/ EKONOMİDE DIŞA BAĞLİLİĞİN AZALTILMASI,

(Dış ticaretimiz her yıl açık vermektedir. Bu açıklar işçi dövizleriyle, dışardan alınan borçlarla kapatılmaktadır.)

- 7/ GÜMRÜK BİRLİĞİNE GİDERKEN KAMU GELİRLERİNDE UĞRANILACAK KAYBIN ÖNLENMESİ,

(Bugün gümrük gelirleri, bütçe vergi gelirlerinin yaklaşık olarak % 30'nu oluşturmaktadır.)

- 8/ İÇE DEĞİL DIŞA DÖNÜK VE REKABET GÜCÜ OLAN, BÜYÜK ÖLÇEKLİ SANAYİNİN KURULMASI VE SANAYİLEŞMEDE DIŞ KAYNAKLARA BAĞLİLİĞİN AZALTILMASI,

- 9/ GAYRİ SAFİ MİLLÎ HASILADA SANAYİ PAYININ % 40'a, HİZMETLER PAYININ % 50'ye ÇIKARILMASI VE TARIM PAYININ % 10 ORANINDA YER ALMASININ SAĞLANMASI GEREKMEKTEDİR.

(Bugün gayri/^{safi}milli hasılanın, yaklaşık olarak % 35'i tarımdan, % 20'si sanayiden, % 45'i hizmetlerden sağlanmaktadır.)

Ortak Pazar (AET) ile yapılan Ankara Andlaşması uyarınca düzenlenen KATMA PROTOKOL Türkiye'nin 1995'e kadar gümrük birliğini gerçekleştirmesini ön görmektedir.

1995' te AET ile olan ilişkilerde SON DÖNEME giriş gerçekleştirilmiş olacak ve Türkiye, Tam üyeliğe geçme koşullarını AET üyeleriyle müzakereye hazır olacaktır.

Tam üyelik gerçekleştiğinde, mal sermaye ve üretim faktörlerinin topluluk ülkelerinde serbestçe dolaşımı sağlanacak, diğer üyelerle siyasi birleşmeye giden, Türk tarihinde yeni bir tercihin yapılması gerekecektir.

Türkiye, Ortak Pazar (AET) ile ilişkileri çerçevesinde ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda amaç edinilen kalkınmayı, Ancak bugünden öngörülmeven bazı faktörlerin ortaya çıkması ile gerçekleştirilebilir.

Türkiye bu stratejide öngörülen hedeflere varmak için gerekli potansiyele sahiptir.

Bu nedenle 1995 'e kadar olan sürenin, bu düzeye ulaşabilmek için en iyi biçimde değerlendirilmesi ve yukarıdaki sorunların çözümü, kuşağımızın Türk milletine borcu olmaktadır.

3 ncü 5 yıllık kalkınma plânının "Temel hedef ve stratejisinden" özetlenerek alınmıştır.

(Parantez içindeki bilgiler tarafımızdan konmuştur.)